

*Załącznik do Uchwały 25/2024r.
Zarządu Powiatowego Banku Spółdzielczego
w Opolu Lubelskim z dnia 13.06.2024r.
Załącznik do Uchwały Rady Nadzorczej
Nr 21/2024 z 13.06.2024r.*

Informacja dotycząca adekwatności kapitałowej
podlegająca ujawnieniu na podstawie
polityki informacyjnej
Powiatowego Banku Spółdzielczego
w Opolu Lubelskim

według danych na dzień 31 grudnia 2023 roku.

1. INFORMACJE OGÓLNE.	4
2. ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W POWIATOWYM BANKU SPÓŁDZIELCZYM W OPOLU LUBELSKIM.	5
2.1. Ograniczanie ekspozycji na ryzyko w Banku.	5
2.2. Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem w Powiatowym Banku Spółdzielczym w Opolu Lubelskim.	6
2.3. Organizacja zarządzania ryzykiem.	6
2.4. Kontrola ryzyka.	8
3. WYMOGI KAPITAŁOWE I SKRÓTOWY OPIS METODY STOSOWANEJ PRZEZ BANK DO OCENY ADEKWATNOŚCI KAPITAŁU WEWNĘTRZNEGO W CELU WSPARCIA BIEŻĄCYCH I PRZYSZŁYCH DZIAŁAŃ (ART. 438 ROZPORZĄDZENIA).	8
3.1. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego.	8
3.2. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego.	8
3.3. Podział zadań w zakresie wyznaczania wymogów kapitałowych.	9
3.4. Polityka kapitałowa.	10
3.5. Proces oceny adekwatności kapitałowej.	11
4. WSPÓLCZYNNIK KAPITAŁOWY.	11
5. KAPITAŁY BANKU.	12
6. RYZYKO KREDYTOWE NA DZIEŃ 31.12.2023 ROKU.	16
6.1 Ryzyko kredytowe, współczynnik kapitałowy i dźwignia finansowa za 31.12.2023 r.	21
6.2. Struktura portfela kredytowego wg produktów (w tys. zł).	22
6.3. Struktura portfela kredytowego wg podmiotów (w tys. zł).	22
6.4. Ryzyko koncentracji.	22
6.5. Zasady tworzenia rezerw dla poszczególnych kategorii ekspozycji kredytowych.	23
6.6. Zasady pomniejszania wielkości tworzonych rezerw, w wyniku zastosowania szczególnych form zabezpieczenia.	26
6.7. Ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.	26
7. RYZYKO PŁYNNOŚCI.	26
8. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ.	27
9. RYZYKO OPERACYJNE (ART.446 ROZPORZĄDZENIA).	30

10. RYZYKO WYNIKU FINANSOWEGO.	32
11. RYZYKO KAPITAŁOWE.	32
12. RYZYKO CYKLU GOSPODARCZEGO.	32
13. RYZYKO BRAKU ZGODNOŚCI.	32
14. RYZYKO STRATEGICZNE.	33
15. RYZYKO UTRATY REPUTACJI.	33
16. RYZYKO MODELI.	33
17. RYZYKO REZYDUALNE.	34
18. RYZYKO TRANSFEROWE.	34
19. INFORMACJA W ZAKRESIE ZMIENNYCH SKŁADNIKÓW WYNAGRODZEŃ OSÓB ZAJMUJĄCYCH KIEROWNICZE STANOWISKA W BANKU.	34

Powiatowy Bank Spółdzielczy w Opolu Lubelskim zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”) w Części Ósmej dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Ujawnieniem” według stanu na 31 grudnia 2023 r.

Ujawnienie informacji obejmuje również w art. 111a ust. 1 i 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. - Prawo bankowe oraz wymagane zapisami rekomendacji nadzorczej P dotyczącej zarządzania ryzykiem płynności finansowej banków i Rekomendacji M dotyczącej zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego.

1. Informacje ogólne.

Powiatowy Bank Spółdzielczy w Opolu Lubelskim , ul. Stary Rynek 48 został założony w 1928 roku.

Bank został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego przez Sąd Rejonowy w Lublinie w dniu 16.04.2002 r. pod numerem 0000107197.

Bank posiada numery:

Regon 000501535 nadany w dniu 01.01.1976 roku, zmieniony 09.07.2009 roku.

NIP 717-00-05-827 nadany w dniu 15.11.1998 roku.

W skład Rady Nadzorczej Banku na dzień sporządzenia informacji (31.12.2023 r.) wchodziły następujące osoby:

Tadeusz Koziński – Przewodniczący Rady Nadzorczej PBS

Krzysztof Cybulak – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej PBS

Anatol Czechowicz – Sekretarz Rady Nadzorczej PBS

Jacek Bojarski – Członek Rady Nadzorczej PBS

Marcin Gazda – Członek Rady Nadzorczej PBS

Sylwester Orzeł – Członek Rady Nadzorczej PBS

Jacek Grzywa – Członek Komitetu Audytu PBS

W skład Komitetu Audytu na dzień sporządzania informacji wchodziły następujące osoby:

Marcin Gazda – Przewodniczący Komitetu Audytu

Jacek Bojarski – Członek Komitetu Audytu

Jacek Grzywa - Członek Komitetu Audytu

W skład Zarządu Banku na dzień sporządzenia informacji (31. 12. 2023r.) wchodziły następujące osoby:

Sławomir Lejwoda - Prezes Zarządu

Przemysław Gontarczyk -Członek Zarządu

Tadeusz Pietroń – Członek Zarządu

W 2023 roku Powiatowy Bank Spółdzielczy w Opolu Lubelskim prowadził działalność poprzez następujące placówki:

1. Centrala: ul. Stary Rynek 48, 24-300 Opole Lubelskie,
2. Oddział w Chodlu, ul. Rynek 40, 24- 350 Chodel,
3. Oddział w Łaziska, Łaziska 63, 24-335 Łaziska,
4. Oddział w Karczmiska, ul. Centralna 5, 24-310 Karczmiska.

Udziałowcami Banku są osoby prawne i fizyczne.

Fundusz udziałowy Banku na dzień 31.12.2023 roku wynosił 626 000,00 zł, wartość 1 udziału wynosiła 200,00 zł. Kapitał własny (Tier I) Banku na dzień 31. 12. 2023 roku wynosi 20 208 tys. zł, co oznacza, że Bank osiągnął wymagany poziom funduszy własnych określony w art. 128 ust. 1 ustawy Prawo bankowe.

W roku 2023 nie była przeprowadzana kontrola przez Komisję Nadzoru Finansowego jednakże w przeprowadzonym badaniu i ocenie nadzorczej procesu BION Bank uzyskał ocenę nadaną przez KNF **1,90** na grudzień 2022r.

Zgodnie ze statutem PBS, działając w interesie swoich członków, prowadzi obsługę bankową osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek nie posiadających osobowości prawnej.

2. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem w Powiatowym Banku Spółdzielczym w Opolu Lubelskim.

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

W Powiatowym Banku Spółdzielczym w Opolu Lubelskim prowadzony jest proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka. Bank ocenia ryzyko wynikające z działalności planowanej do podjęcia w przyszłości.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

1. Dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu.
2. Stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki.
3. Monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.

2.1. Ograniczanie ekspozycji na ryzyko w Banku.

Ograniczanie ekspozycji na ryzyko w Banku następuje poprzez:

- Opracowane przez Zarząd Banku i zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Banku Strategie, zawierające cele strategiczne i planowane działania średnio i krótkookresowe, umożliwiające ich realizację w zakresie zarządzania ryzykiem bankowym.
- Określenie zagrożeń z tytułu ryzyka podejmowanego przez Bank. Analizę profilu poszczególnych rodzajów ryzyka zawierają szczegółowe regulacje wewnętrzne.
- Wskazanie obszarów ryzyka, wymagających modyfikacji lub uzupełnienia technicznych i organizacyjnych instrumentów redukcji ryzyka.
- Opracowanie, wdrożenie, przegląd i aktualizację w celu adaptacji do bieżących warunków zewnętrznych oraz potrzeb Banku metodologii, identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania, kontroli i limitowania ryzyka.
- Określenie zadań i wyznaczenie stanowisk służbowych w strukturze organizacyjnej Banku, odpowiedzialnych za realizację zadań w ramach systemu zarządzania ryzykiem w Banku.
- Opracowanie i wdrożenie szczegółowych pisemnych regulacji dotyczących zarządzania ryzykami w Banku.

- Opracowanie i bieżącą aktualizację regulacji wewnętrznych Banku, dotyczących planowanych działań zabezpieczających w postaci planów awaryjnych i planów ciągłości działania w sytuacji kryzysowej.

2.2. Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem w Powiatowym Banku Spółdzielczym w Opolu Lubelskim.

- Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego, cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem, rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych. W celu osiągnięcia długofalowych zamierzeń w zakresie ryzyka kredytowego, w Banku badaniu poddaje się czynniki ryzyka zmian makroekonomicznych oraz ryzyka rezydualnego.
- Celem strategicznym w zakresie zarządzania płynnością jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej poprzez utrzymywanie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów, mające na celu osiągnięcie założonej rentowności / stałego i rosnącego wyniku finansowego oraz zapewnienie zdolności do terminowego wywiązania się z bieżących i przyszłych zobowiązań.
- Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych oraz ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru.
- Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania i kontroli wewnętrznej.
- Celem strategicznym w zakresie zarządzania kapitałem jest zapewnienie odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności poprzez maksymalizację wyniku finansowego oraz jego przeznaczanie na zwiększenie funduszy własnych Banku.
- Celem strategicznym w zakresie systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa jest systematyczne dostosowywanie systemu do wymogów prawa, wprowadzanie nowych produktów oraz nowych wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykiem, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych.
- Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności jest stałe dążenie do minimalizowania skutków nieprzestrzegania zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych, poprzez stałe aktualizowanie i dostosowywanie procedur bankowych, wsparcie informatyczne, szkolenia i kontrolę ich przestrzegania.

2.3. Organizacja zarządzania ryzykiem.

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza,
2. Zarząd,
3. Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz,
4. Komitet kredytowy,
5. Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej,
6. Pozostali pracownicy Banku.

Do podstawowych zadań poszczególnych podmiotów systemu zarządzania ryzykiem należy:

1. **Rada Nadzorcza** dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność.
2. **Zarząd Banku** odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania ryzykiem, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku.
3. **Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz** monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom, komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami.
4. **Komitet kredytowy** uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Kredytowego”.
5. **Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej** ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Stanowisko dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku. Zadania Stanowiska audytu wewnętrznego mogą zostać zlecone do realizacji przez odpowiednie służby Banku Zrzeszającego.
6. **Pozostali pracownicy Banku** mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązującymi w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:

1. Gromadzenie informacji.
2. Identyfikację i ocenę ryzyka.
3. Limitowanie ryzyka.
4. Pomiar i monitorowanie ryzyka.
5. Raportowanie.
6. Zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze).

Bieżące zarządzanie ryzykiem w Banku polega na:

1. Gromadzeniu informacji dotyczących ryzyka.
2. Ograniczaniu ryzyka, powstającego w działalności Banku do akceptowalnego poziomu, przy wykorzystaniu do tego celu informacji otrzymanych z jednostek/ komórek organizacyjnych Banku.
3. Podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń.
4. Ograniczaniu / eliminowaniu negatywnych skutków ryzyka.

2.4. Kontrola ryzyka.

System kontroli wewnętrznej odgrywa strategiczną rolę dla bezpieczeństwa działania Banku i jest istotnym elementem zarządzania ryzykiem. Zasady przeprowadzania kontroli ryzyka są zgodne z „Regulaminem kontroli wewnętrznej w Powiatowym Banku Spółdzielczym w Opolu Lubelskim” i powinny być odzwierciedlone w planie kontroli Banku.

Każdy pracownik Banku ma obowiązek dokonywania bieżącej kontroli ryzyka na zajmowanym stanowisku pracy.

Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych mają obowiązek przeprowadzania kontroli przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka przez podległych im pracowników.

System kontroli wewnętrznej w Banku w zakresie ryzyka obejmuje:

- Adekwatny proces identyfikacji i oceny poszczególnych rodzajów ryzyka.
- Zasady polityki/strategii, procedury, instrukcje, metodologie.
- Adekwatne systemy informacji zarządczej i nadzorczej.
- Proces regularnego przeglądu i oceny zgodności działania Banku z zasadami polityki/strategii oraz procedurami.

Celem kontroli jest ujawnienie niedoskonałości systemu, błędów procesu zarządzania ryzykiem, niedoskonałości procedur w obszarach ryzyka oraz proponowanie możliwych do zastosowania rozwiązań poprawiających jakość działania systemów i procesów zarządzania ryzykiem.

Na podstawie sprawozdania z przeprowadzonych kontroli Zarząd Banku podejmuje decyzje odnośnie doskonalenia jakości procedur, środków technicznych i organizacyjnych obowiązujących w Banku.

3. Wymogi kapitałowe i skrótowy opis metody stosowanej przez Bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w celu wsparcia bieżących i przyszłych działań (art 438 Rozporządzenia).

W celu zapewnienia bezpieczeństwa ekonomicznego banki są obowiązane posiadać fundusze własne, dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności.

Wymogi kapitałowe w Banku obejmują:

1. łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego,
2. łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań,
3. łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego,

Bank wyznacza całkowity wymóg kapitałowy w celu wyliczenia współczynnika kapitałowego.

3.1. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego.

Bank stosuje metodę standardową w zakresie wyliczania wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego oblicza się jako sumę aktywów i udzielonych zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem, pomnożonych przez 8%.

3.2. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego.

Powiatowy Bank Spółdzielczy w Opolu Lubelskim wylicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego według metody podstawowego wskaźnika (BIA).

Wskaźnik stanowi średnią za okres trzech lat obrotowych, wyników wyliczanych jako sumę następujących pozycji rachunku zysków i strat Banku:

- 1) Przychody z tytułu odsetek

- 2) Koszty z tytułu odsetek
- 3) Przychody z tytułu prowizji
- 4) Koszty z tytułu prowizji
- 5) Przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych o zmiennej kwocie dochodu
- 6) Wynik operacji finansowych
- 7) Wynik z pozycji wymiany
- 8) Pozostałe przychody operacyjne

Każda pozycja rachunku wyników musi być uwzględniona odpowiednio ze znakiem dodatnim lub ujemnym. Wyniku za którekolwiek z trzech lat obrotowych, jeżeli jest ujemny lub równy zero nie uwzględnia się w obliczeniach średniej.

Średnią oblicza się na koniec roku obrotowego, do dnia 31 stycznia na podstawie wyników z ostatnich trzech dwunastomiesięcznych okresów. Jeżeli dane finansowe nie zostały zbadane przez biegłego rewidenta, Bank może wykorzystać dane szacunkowe. Po uzyskaniu opinii z badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta Bank dokonuje niezwłocznie stosownej aktualizacji wyliczeń wskaźnika. Wskaźnik oblicza się jako iloraz sumy dodatnich wartości wyników oraz liczby lat z dodatnimi wartościami wyników.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego stanowi 15% wskaźnika.

3.3. Podział zadań w zakresie wyznaczania wymogów kapitałowych.

W Banku funkcjonuje podział realizowanych zadań, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej, z której wynika podejmowanie ryzyka przez Bank.

W procesie wyznaczania wymogów kapitałowych w Banku uczestniczą następujące organy i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza,
2. Zarząd,
3. Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz,
4. Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.

Podstawowe zadania realizowane przez komórki organizacyjne, zaangażowane w proces wyznaczania wymogów kapitałowych Banku to:

1. Rada Nadzorcza: zatwierdza cele strategiczne w zakresie ryzyka kapitałowego oraz pozostałych rodzajów ryzyka, dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii zarządzania ryzykiem w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem kapitałowym w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo – nie rzadziej niż raz w roku - przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat zasad wyznaczania wymogów kapitałowych oraz informuje o wysokości współczynników kapitałowych w cyklach i w zakresie określonych w Instrukcji sporządzania informacji zarządczej. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad utrzymaniem wymogu kapitałowego dostosowanego do akceptowanego poziomu ryzyka.
2. Zarząd Banku odpowiada za opracowanie, wdrożenie i funkcjonowanie zasad wyznaczania wymogów kapitałowych, dba o zgodność tych zasad z regulacjami zewnętrznymi. Zarząd Banku dokonuje oceny poprawności i utrzymania wymogów kapitałowych na odpowiednim poziomie nie rzadziej niż raz w roku.
3. Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz ma za zadanie zaliczanie ekspozycji kredytowych do odpowiednich klas i przyporządkowanie im odpowiednich wag ryzyka, obliczanie całkowitego wymogu kapitałowego i wymogów łącznych w podziale na poszczególne rodzaje ryzyka oraz sporządzanie kompleksowej informacji zarządczej, której cykl i zakres określony jest w Instrukcji sporządzania informacji zarządczej.

4. Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej ma za zadanie kontrolę i ocenę poprawności wyznaczania wymogów kapitałowych z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Bank może zlecać zadania kontroli wewnętrznej i audytu merytorycznej komórce Banku Zrzeszającego na podstawie odrębnie zawartej umowy.

3.4. Polityka kapitałowa.

Powiatowy Bank Spółdzielczy w Opolu Lubelskim przyjmuje strategię bezpiecznego funkcjonowania opartą na utrzymywaniu rozmiarów działalności obciążonych ryzykiem na poziomie adekwatnym do posiadanych funduszy własnych. Bank dąży do utrzymywania działalności handlowej na nieznaczącym poziomie w rozumieniu przepisów o skali działalności.

Bank będzie zwiększał poziom funduszy własnych poprzez coroczne odpisy z zysku na fundusz zasobowy.

Bank może w celu zwiększenia funduszy własnych skorzystać z pożyczki podporządkowanej z Banku Zrzeszającego.

Bank dąży do kształtowania jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach (akcje i udziały, zobowiązania podporządkowane, dopłaty na rzecz spółek prawa handlowego) tak, aby nie stanowiło ono więcej niż 10% funduszy własnych Banku oraz 10% funduszy własnych tych podmiotów.

Bank w rocznych planach finansowych oraz w planach perspektywicznych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych.

Strategia kształtowania funduszy własnych po zakończeniu każdego roku kalendarzowego podlega analizie pod względem jej dostosowania do aktualnej sytuacji.

W przypadku gdy regulacyjne i dodatkowe wymogi kapitałowe nie znajdują pokrycia w aktualnym poziomie funduszy własnych, Bank zobowiązany jest do opracowania, w terminie do 3 miesięcy od momentu zaistnienia powyższego faktu, szczegółowej strategii (planu) dochodzenia do tych dodatkowych wymogów kapitałowych.

Bank kształtuje wielkość funduszy własnych - w taki sposób, aby ich wysokość nie uległa obniżeniu do poziomu niższego niż równowartość 1 000 000 euro obliczonych w złotych według średniego kursu wynikającego z tabeli kursów ogłaszanej przez NBP, obowiązującego na dzień sprawozdawczy.

Bank dokonuje oceny istotności ryzyka niedotrzymania minimalnych progów kapitałowych poprzez porównanie posiadanych, na datę analizy funduszy własnych do wielkości minimalnych funduszy własnych określonych w ustawie Prawo bankowe.

O ile poziom funduszy własnych jest niższy od minimalnego progu kapitałowego dla banku spółdzielczego to kwotę wewnętrznego wymogu kapitałowego z tytułu niedotrzymania minimalnych progów kapitałowych stanowi kwota brakująca funduszy własnych, jednocześnie Bank zobowiązany jest do natychmiastowego wszczęcia procedury powiadomienia Komisji Nadzoru Finansowego zgodnie z wymaganiami określonymi w ustawie Prawo bankowe.

Bank przyjmuje, że optymalnym poziomem współczynnika kapitałowego w Banku jest wartość 15%.

W przypadku obniżenia współczynnika kapitałowego poniżej tej wartości, Zarząd Banku zobligowany jest do wdrożenia planów awaryjnych poprzez podjęcie działań mających na celu zahamowanie spadku współczynnika kapitałowego, a w szczególności poprzez:

- ograniczenie stopnia narażenia Banku na poszczególne ryzyka - szczegółowe procedury z tym związane określone są w szczegółowych zasadach (procedurach) dotyczących poszczególnych ryzyk bankowych,
- zwiększenie funduszy własnych,
- zakładanym minimalnym poziomem wewnętrznego współczynnika kapitałowego w Banku jest wartość 15%.

W przypadku spadku wewnętrznego współczynnika kapitałowego poniżej tej wartości Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz sporządza dla Zarządu Banku, szczegółową analizę wyliczenia regulacyjnego i wewnętrznego współczynnika

kapitałowego wraz z propozycją działań ograniczających poszczególne ryzyka wpływające negatywnie na wewnętrzny współczynnik kapitałowy.

Proces szacowania kapitału wewnętrznego stanowi integralną część systemu zarządzania Bankiem oraz podejmowania decyzji o charakterze zarządczym w Banku z uwzględnieniem strategii Banku, polityki zarządzania kapitałem oraz planów kapitałowych.

3.5. Proces oceny adekwatności kapitałowej.

W ramach procesu oceny adekwatności kapitałowej, Bank dąży do sprecyzowania czy posiadany kapitał jest odpowiedni do skali ponoszonego ryzyka, dokonując na bieżąco identyfikacji i oceny ponoszonego ryzyka.

Celem procesu szacowania kapitału wewnętrznego, jest ustalenie wielkości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka. Proces szacowania kapitału wewnętrznego opiera się na rzetelnych wynikach oceny ryzyka.

Ocena adekwatności kapitałowej uwzględnia czynniki ilościowe (wyniki metod szacowania kapitału) i jakościowe, w szczególności w zakresie danych wejściowych i wyników stosowanych modeli.

Rezultatem procesu szacowania kapitału wewnętrznego jest ustalenie całkowitego wymaganego poziomu kapitału na pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka i jego jakościowa ocena.

W procesie oceny adekwatności kapitału wewnętrznego uczestniczą wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku. Komórki organizacyjne Banku biorą udział w procesie oceny adekwatności kapitału wewnętrznego poprzez realizację celów zawartych w przyjętych przez Zarząd Banku procedurach zarządzania poszczególnymi ryzykami oraz zgodnie z obowiązującym Regulaminem Organizacyjnym Banku.

4. Współczynnik kapitałowy.

Współczynnik kapitałowy został ustalony zgodnie z uchwałami Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka. Współczynnik kapitałowy podstawowy Tier 1 na dzień 31.12.2023 roku wynosił 17,71 co oznacza, że Bank spełnia wymogi określone art. 128 ustawy Prawo bankowe.

Współczynnik kapitałowy z ryzyka kredytowego Banku, oblicza się w procentach jako pomnożony przez sto ułamek, którego:

- 1) licznikiem jest wartość uznanego kapitału powiększona o kapitał krótkoterminowy;
- 2) mianownikiem jest pomnożony przez 12,5 całkowity wymóg kapitałowy.

Kapitał Tier I do obliczenia współczynnika kapitałowego: 20 208 444,10 zł .

Nadwyżka funduszy nad wymogami kapitałowymi: 11 077 340,51 zł.

Wymogi kapitałowe :

- wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe: 7 966 155 zł

- wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne: 1 164 948 zł

Na dzień 31.12.2023 roku nie było konieczności tworzenia wymogów kapitałowych na inne ryzyka .

5. Kapitały Banku.

Kapitały Banku na dzień 31 grudnia 2023 roku zgodnie z art 437 Rozporządzenia

Opis	Stan na 31.12.2023r.
Fundusz udziałowy	626 000
Fundusz zadeklarowany	-
fundusz udziałowy wpłacony	626 000
Fundusz rezerwowy i zasobowy	25 203 450,96
Fundusz ogólnego ryzyka	315200,51
Zobowiązania podporządkowane zaliczane do funduszy uzupełniających	-
Fundusz aktualizacji wyceny	226945,67
Pomniejszenia funduszy Banku	-6 161 913,04
Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale pod. CET1 i podmiotów sek. finans. (nadwyżka ponad 10% kapitałów.)	-6 161 913,04
Wartości niematerialne i prawne	
Kapitał podstawowy Tier I na 31.12.2023r.	20 208 444,10

Stan na 31.12.2023r. Tab. EU_OV1		Łączne kwoty ekspozycji na ryzyko	Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych
		a	c
		T (2023)	T (2023)
1	Ryzyko kredytowe (z wyłączeniem ryzyka kredytowego kontrahenta)	Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem i wymogi w zakresie funduszy własnych obliczane zgodnie z częścią trzecią tytuł II rozdziały 1–4 CRR	7 966 155
2	W tym metoda standardowa	Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem i wymogi w zakresie funduszy własnych obliczane zgodnie z metodą standardową	7 966 155

	Ryzyko operacyjne	Kwota ekspozycji na ryzyko i wymogi w zakresie funduszy własnych obliczane zgodnie z częścią trzecią tytuł III CRR.	1 164 948
	W tym metoda wskaźnika bazowego	BIA	1 164 948
Ogółem		Łączna kwota ekspozycji na ryzyko obliczona zgodnie z art. 92 ust. 3 CRR.	9 131 104

EU KM1 – Najważniejsze wskaźniki Banku		a
		XII.2023 w tys. zł
Dostępne fundusze własne (kwoty)		
1	Kapitał podstawowy Tier I	20 208
2	Kapitał Tier I	20 208
3	Łączny kapitał	20 208
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem		
4	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	113 727
Współczynniki kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
5	Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	17,71
6	Współczynnik kapitału Tier I (%)	17,71
7	Łączny współczynnik kapitałowy (%)	17,71

Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
EU-7a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (%)	-
EU-7b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	-
EU-7c	W tym: obejmujące kapitał Tier I (punkty procentowe)	-
EU-7d	Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych SREP (%)	8%
Wymóg połączonego bufora i łączne wymogi kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
8	Bufor zabezpieczający (%)	2,50%
EU-8a	Bufor zabezpieczający wynikający z ryzyka makroostrożnościowego lub ryzyka systemowego zidentyfikowanego na poziomie państwa członkowskiego (%)	-
9	Specyficzny dla instytucji bufor antycykliczny (%)	-
EU-9a	Bufor ryzyka systemowego (%) - ZAWIESZONY	3%
10	Bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-
EU-10a	Bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-
11	Wymóg połączonego bufora (%)	2,50%
EU-11a	Łączne wymogi kapitałowe (%)	10,50%
12	Kapitał podstawowy Tier I dostępny po spełnieniu łącznych wymogów w zakresie funduszy własnych SREP (%)	9,7100
Wskaźnik dźwigni		

13	Miara ekspozycji całkowitej	237 846
14	Wskaźnik dźwigni (%)	7,6415
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)		
EU-14a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (%)	-
EU-14b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	-
EU-14c	Łączne wymogi w zakresie wskaźnika dźwigni SREP (%)	3%
Bufor wskaźnika dźwigni i łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)		
EU-14d	Wymóg w zakresie bufora wskaźnika dźwigni (%)	-
EU-14e	Łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (%)	3%
Wskaźnik pokrycia wpływów netto		
15	Aktywa płynne wysokiej jakości (HQLA) ogółem (wartość ważona – średnia)	101 599
EU-16a	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	27 768
EU-16b	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	4 866

16	Wyływy środków pieniężnych netto ogółem (wartość skorygowana)	22 902
17	Wskaźnik pokrycia wyływów netto (%)	443,6182
Wskaźnik stabilnego finansowania netto		
18	Dostępne stabilne finansowanie ogółem	230 867
19	Wymagane stabilne finansowanie ogółem	117 430
20	Wskaźnik stabilnego finansowania netto (%)	196,6000

6. Ryzyko kredytowe na dzień 31.12.2023 roku.

Ryzyko kredytowe, to ryzyko wynikające z wykonywania przez Bank typowych czynności, do których należy m.in. udzielanie kredytów. Ryzyko kredytowe polega na prawdopodobieństwie nie wykonania przez klienta obowiązków wynikających z zawartej umowy kredytowej. W celu minimalizacji tego ryzyka Bank udziela kredytów dopiero po dokonaniu oceny zdolności kredytowej klienta. W przypadku, gdy podmiot ubiegający się o kredyt jest w stosunku do Banku podmiotem dominującym bądź zależnym kwota kredytu nie może przekroczyć 20% funduszy własnych Banku. Natomiast jeżeli powyższa zależność nie występuje zaangażowanie w podmiot nie może przekroczyć 25% funduszy własnych Banku.

W celu zmniejszenia ryzyka strat z tytułu kredytów Bank przy udzielaniu kredytów i ocenie zdolności kredytowej traktuje wszystkich klientów jednakowo, bez jakichkolwiek preferencji.

Ryzyko kredytowe występujące w Banku jest wyższe w przypadku większych kredytów, kredytów o dłuższych terminach płatności oraz w przypadku kredytów udzielonych podmiotom, które przeżywają trudności gospodarcze. Dlatego aby ograniczyć ryzyko kredytowe Bank dywersyfikuje portfel kredytowy i dąży do tego, aby w portfelu utrzymywać również kredyty konsumenckie, o niewielkiej wysokości jednostkowej, które charakteryzuje dobra spłacalność.

Ekspozycja przeterminowana – ekspozycja, której przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza w przypadku ekspozycji detalicznych 500 złotych, zaś w przypadku pozostałych klas ekspozycji, przeterminowana kwota przekracza 3.000 złotych.

Wyliczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego grudzień 2023

Klasy espozycji	Opis klasy	Ekspozycja przed korektą	Korekta wartości	Ekspozycja skorygowana	Waga ryzyka produktu	Ekwiwalent bilansowy	Ekspozycja klasy	Waga ryzyka klasy	Ważona	Ważona po zastosow. współcz. wsparcia dla MSP=0,7619	Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego
Klasa 1	Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych w tym:										
	- rachunek FOŚG	476 617,50		476 617,50			476 618	0%	0	0	
	- rządowe papiery wartościowe bony skarbowe	104 933 280,00		104 933 280,00			104 933 280	0%	0	0	0
		105 409 897,50	0,00	105 409 897,50			105 409 898	0%	0	0	0
Klasa 2	Ekspozycje wobec jednostek samorządu terytorialnego :										
	- kredyty udzielone gminom	6 563 213,77	0,00	6 563 213,77			6 563 214	20%	1 312 643	1 312 643	105 011
	-obligacje podporządkowane	5 038 450,00	0,00	5 038 450,00			5 038 450	20%	1 007 690	1 007 690	80 615
	- ekspozycje warunkowe udzielone gminom do 1 roku	1 800 000,00	0,00	1 800 000,00	20%	360 000	360 000	20%	72 000	72 000	5 760
	- ekspozycje warunkowe udzielone gminom powyżej 1 roku	0,00	0,00	0,00	50%	0	0	20%	0	0	0
		13 401 663,77	0,00	13 401 663,77		360 000	11 961 664	20%	2 392 333	2 392 333	191 387
Klasa 3	Ekspozycje wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej w tym:									0	
	- podmioty niekomercyjne działające na rzecz gosp. dom.	37 638,75	0,00	37 638,75			37 639	100%	37 639	37 639	3 011
	- podmioty sektora publicznego FOŚG	0,00	0,00	0,00			0	100%	0	0	0
	- Dopłaty do kredytów preferenc. ARiMR + dopl.do ks. mieszk.	502 208,63	0,00	502 208,63			502 209	100%	502 209	502 209	40 177
	- ekspozycje warunkowe z klauzulą o bezwarunkowości		0,00	0,00	0%	0	0	100%	0	0	0
	- ekspozycje warunkowe do 1 roku	0,00	0,00	0,00	20%	0	0	100%	0	0	0

	- ekspozycje warunkowe powyżej 1 roku	0,00	0,00	0,00	50%	0	0	100%	0	0	0
		539 847,38	0,00	539 847,38		0	539 847		539 847	539 847	43 188
	- termin pierwotny zapadalności do 3 miesięcy	28 163 748,09	0,00	28 163 748,09		28 163 748	0%	0	0	0	0
	- fundusz zabezpieczający	126 184,82	0,00	126 184,82		126 185	50%	63 092	63 092	63 092	5 047
	- obligacje zwykłe waga 50% po przyst do IPS -0%	101 430,00	0,00	101 430,00		101 430	0%	0	0	0	0
	-obligacje podporządkowane	9 207 712,37	0,00	9 207 712,37		9 207 712	100%	9 207 712	9 207 712	9 207 712	736 617
	- akcje i udziały nie pomniejszające funduszy własnych	976 194,00	0,00	976 194,00		976 194	100%	976 194	976 194	976 194	78 096
		38 575 269,28	0,00	38 575 269,28		38 575 269		10 246 999	10 246 999	10 246 999	819 760
Klasa 5	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw:									0	
	- kredyty udzielone przedsiębiorcom	679 490,36	0,00	679 490,36		679 490	100%	679 490	517 704	517 704	41 416
	- ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców w z klauzulą	0,00	0,00	0,00	0%	0	0	100%	0	0	0
	- ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców w do 1 roku	39 560,50	0,00	39 560,50	20%	7 912	7 912	100%	7 912	6 028	482
	- ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców w powyżej 1 roku	360 293,47	0,00	360 293,47	50%	180 147	180 147	100%	180 147	137 254	10 980
		1 079 344,33	0,00	1 079 344,33		188 059	867 549	100%	867 549	660 986	52 879
Klasa 6	Ekspozycje detaliczne									0	
	- kredyty detaliczne	54 714 385,85	-126 797,97	54 587 587,88		54 587 588	75%	40 940 691	40 940 691	40 940 691	3 275 255
	- ekspozycje warunkowe detaliczne z klauzulą			0,00	0%	0	0	75%	0	0	0
	- ekspozycje warunkowe detaliczne do 1 roku	0,00	0,00	0,00	20%	0	0	75%	0	0	0
	- ekspozycje warunkowe detaliczne powyżej 1 roku	579 320,70	0,00	579 320,70	50%	289 660	289 660	75%	217 245	217 245	17 380
		55 293 706,55	-126 797,97	55 166 908,58		289 660	54 877 248		41 157 936	41 157 936	3 292 635
Klasa 7	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomości i mieszkaniowe:									0	

	- efektywnie zabezpieczone na nieruchomości mieszkaniowej			0,00			0	35%	0	0	0
	- ekspozycje warunkowe zabezpieczone z klauzulą		0,00	0,00	0%	0	0	35%	0	0	0
	- ekspozycje warunkowe zabezpieczone do 1 roku		0,00	0,00	20%	0	0	35%	0	0	0
	- ekspozycje warunkowe zabezpieczone powyżej 1 roku		0,00	0,00	50%	0	0	35%	0	0	0
	Razem zabezpieczone na nieruchomości mieszkaniowej	0,00	0,00	0,00		0	0		0	0	0
	- ekspozycje warunkowe zabezpieczone z klauzulą		0,00	0,00	0%	0	0	100%	0	0	0
	- ekspozycje warunkowe zabezpieczone do 1 roku		0,00	0,00	20%	0	0	100%	0	0	0
	- ekspozycje warunkowe zabezpieczone powyżej 1 roku	1 212 228,84	0,00	1 212 228,84	50%	606 114	606 114	100%	606 114	606 114	48 489
	Razem nieefektywnie zabezpieczone detaliczne	20 244 922,50	-4 987,73	20 239 934,77		606 114	19 633 820	100%	19 633 820	19 633 820	1 570 706
43433367,82	detal	0,00	0,00	0,00			0	100%	0	0	0
	- przedsiębiorcy część niezabezpieczona i nieruchomości komer.	23 188 445,32	-46 127,61	23 142 317,71			23 142 318	100%	23 142 318	17 632 132	1 410 571
	- ekspozycje warunkowe zabezpieczone z klauzulą		0,00	0,00	0%	0	0	100%	0	0	0
	- ekspozycje warunkowe zabezpieczone do 1 roku		0,00	0,00	20%	0	0	100%	0	0	0
	- ekspozycje warunkowe zabezpieczone powyżej 1 roku	0,00	0,00	0,00	50%	0	0	100%	0	0	0
	Razem przedsiębiorcy i klasa zabezpieczonych na nier.komer.	23 188 445,32	-46 127,61	23 142 317,71		0	23 142 318	100%	23 142 318	17 632 132	1 410 571
		43 433 367,82	-51 115,34	43 382 252,48	0,00	606 114,42	42 776 138,06	2,00	42 776 138,06	#####	2 981 276,18
Klasa 8	Ekspozycje przeterminowane									0	

	- ekspozycje przeterminowane rezerwa do 20%	91 162,97	-1 642,95	89 520,02		89 520	150%	134 280	134 280	10 742
	- ekspozycje przeterminowane rezerwa powyżej 20%	8 680 441,76	-4 630 982,80	4 049 458,96		4 049 459	100%	4 049 459	4 049 459	323 957
	- przekroczenie sald - debety	0,00	0,00	0,00		0	150%	0	0	0
		8 771 604,73	-4 632 625,75	4 138 978,98		4 138 979		4 183 739	4 183 739	334 699
Klasa 9	Ekspozycje pozostałe								0	
	- rzeczowe aktywa trwałe	732 417,35	0,00	732 417,35		732 417	100%	732 417	732 417	58 593
	- rozliczenia międzyokresowe czynne (podatek odroczone)	665 037,00		665 037,00		665 037	250%	1 662 593	1 662 593	133 007
	- inne	734 137,11		734 137,11		734 137	100%	734 137	734 137	58 731
				0,00		0	100%	0	0	0
	Razem ekspozycje na 100%	2 131 591,46		2 131 591,46		2 131 591		3 129 147	3 129 147	250 332
	- kasa i rezerwa obowiązkowa	10 994 816,57		10 994 816,57		10 994 817	0%	0	0	0
	- WNiP	0,00	0,00	0,00		0	0%	0	0	0
	- FOŚG	0,00		0,00		0	0%	0	0	0
	- BFG, US	0,00		0,00		0	0%	0	0	0
	- przychody zastrzeżone	0,00		0,00		0	0%	0	0	0
	- akcje i udziały pomniejszające fundusze własne	0,00		0,00		0	0%	0	0	0
	Razem ekspozycje na 0%	10 994 816,57	0,00	10 994 816,57	0	10 994 817	0	0	0	0

13 126 408,03	0,00	13 126 408,03								
279 631 109,39	-4 810 539,06	274 820 570,33	0,00	1 443 833,61	272 273 000,43	0,00	105 293 688,29	99 576 938,98	7 966 155,12	

Suma bilansowa netto	270 829 166,82			Suma wymogów		<i>całkowita kwota ekspozycji z tyt. ryzyka operacyjnego</i>
Pozabilans	3 991 403,51	<i>metoda podstawowego o wskaźnika (BIA)</i>	Ryzyko operacyjne	1 164 948	12,5	14561855,98
Razem:	274 820 570,33	<i>metoda standardowa</i>	Razem ryzyko kredytowe	7 966 155		
Ważona bilansowa	104 210 270	Wymóg kapitałowy z bilansu	7 883 064	9 131 104		
Ważona pozabilansowa	1 083 419	Wymóg kapitałowy z pozabilansu	83 091			
Razem ważona	105 293 688	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko		114 138 795		
Ważona bilansowa po zastosowaniu współczynnika wsparcia dla MŚP=0,7619	98 538 297	bufor ryzyka systemowego	0%	0		
Ważona pozabilans. z współcz. MŚP=0,7619	1 038 642	bufor antycykliczny (wskaźnik 0%)	0%	0		

<i>całkowita kwota ekspozycji ważonej ryzykiem kredytowym</i>	Razem ważona z współcz. MŚP=0,7619	99 576 939	bufor zabezpieczający (ws.2,50% 01.01.2019)	2,50	2 853 470					
	Fundusze własne	20 208 444,10	Współczynnik wypłacalności	17,70514 9	11 077 340,51	<i>wewnętrzna ocena kapitału własnego nadwyżka (+) niedobór (-)</i>	<i>9 131 103,60</i>			
	Fundusze własne razem wg CRR	20 208 444,10	Współczynnik kapitałowy	17,70514 9	11 077 340,51		<i>fundusze własne razem - łączna kwota eks.na ryzyko x 8%</i>			
	Kapitał podstawowy Tier 1 (CET 1)	20 208 444	Współczynnik kapitałowy	17,70514 9	13 360 116,41		<i>kapitał Tier 1 - łączna kwota eks.na ryzyko x 6%</i>			
			Współczynnik kapitałowy	17,70514 9	15 072 198,33		<i>kapitał Tier 1 - łączna kwota eks.na ryzyko x 4,5%</i>			
	Wskaźnik dźwigni finansowej	7,62165840								

6.1. Ryzyko kredytowe, współczynnik kapitałowy i dźwignia finansowa za 31.12.2023 r.

Współczynniki kapitałowe będące wskaźnikami oceny adekwatności kapitałowej Banku, wyznaczone są zgodnie z art. 92 Rozporządzeniem, w tym:

- współczynnik kapitału podstawowego Tier I wyliczany jest w procentach, jako iloraz wartości kapitału podstawowego Tier I do łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko;
- współczynnik kapitału Tier I wyliczany jest w procentach, jako iloraz wartości kapitału Tier I do łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko;
- łączny współczynnik kapitałowy wyliczany jest w procentach, jako iloraz funduszy własnych do łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego ukształtował się na poziomie 7 966 tys. zł, natomiast kapitał Tier I na 31.12.2023 r. 20 208 tys. zł. Współczynnik kapitałowy Tier 1 ukształtował się na poziomie 17,71%, a współczynnik kapitałowy Tier podstawowy (Cet 1) 17,71%.

Dźwignia finansowa – art. 451 Rozporządzenia - oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych danej instytucji – wielkość posiadanych przez instytucję aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji instytucji. Bank oblicza wskaźnik dźwigni, zgodnie z art. 429 ust. 2 Rozporządzenia, jako miarę kapitału Banku podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej Banku wyrażoną jako wartość procentowa. Wskaźnik dźwigni jest kalkulowany w odniesieniu do kapitału Tier I. W ramach zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej, Bank monitoruje wskaźnik dźwigni z częstotliwością kwartalną. Poziom wskaźnika dźwigni uwzględniany jest w ramach wyznaczenia bieżącego profilu ryzyka Banku i raportowany jest kwartalnie w ramach sprawozdań LR. Wskaźnik dźwigni na 31.12.2023r. wyniósł 7,62% , wobec minimalnego 3,3%. Bank uznaje ryzyko za nieistotne. Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 2016/200 z dnia 15.02.2016 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, Bank dokonuje wymaganego ujawnienia - Załącznik nr 5 do niniejszego dokumentu.

6.2. Struktura portfela kredytowego wg produktów (w tys. zł).

(w wartości bez odsetek, bez pomniejszeń dotyczących rezerw celowych i aktualizacji wartości)

Produkty kredytowe	31.12.2023r.	
	Wartość w tys. zł	Struktura %
Kredyty w rachunku bieżącym	1109	0,98
Kredyty operacyjne	0	0,00
Zabezpieczone hipoteką oraz mieszkaniowo-hipoteczne	45883	40,68
Kredyty obrotowe	46379	41,12
Kredyty inwestycyjne	4676	4,14
W rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowo – odnawialne	33	0,03
Gotówkowe	8060	7,15
Kredyty dla JST i pozostałe	6650	5,90
Razem	112 790	100,00

6.3. Struktura portfela kredytowego wg podmiotów (w tys. zł).

(w wartości bez odsetek, bez pomniejszeń dotyczących rezerw celowych i aktualizacji wartości)

Wyszczególnienie	31.12.2023r.	
	Wartość w tys. zł	Struktura %
Przedsiębiorstwa spółki i spółdzielnie	13501	11,97
Przedsiębiorcy indywidualni	5341	4,74
Osoby prywatne	38912	34,50
Rolnicy indywidualni	48347	42,86
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	39	0,03
Instytucje samorządowe	6650	5,90
Razem	112 790	100,00

6.4. Ryzyko koncentracji.

Bank przy ryzyku kredytowym uwzględnia również ryzyko koncentracji, a w zakresie ryzyka koncentracji:

- ryzyko koncentracji dużych zaangażowań wyznaczone jest zgodnie z art.71 oraz art.128 ustawy prawo bankowe – na 31 grudnia 2023 roku największe zadłużenie pojedynczej transakcji przekraczające 10% funduszy własnych wynosiło 4 446 136,27 zł. co stanowiło 22,00% Tier I,
- zaangażowanie Banku wobec jednej jednostki samorządu terytorialnego, limit wynikający z prawa bankowego wynosi 20% zaangażowania wobec JST nie może przekroczyć 25% funduszy własnych. Zaangażowanie wobec Jednostki samorządu terytorialnego wynosiło 4,26%,
- zaangażowanie wobec członka zarządu, rady nadzorczej oraz osoby zajmującej stanowisko kierownicze w Banku wynosiło 7,99% (wykorzystanie limitu 32,32%) przy limicie 25% funduszy podstawowych (limit wynikający z prawa bankowego art.79a pkt.4.2.),
- na dzień 31 grudnia 2023 roku brak było przekroczenia limitów koncentracji zaangażowań, wynikających z przepisów prawa bankowego,
- suma kredytów i zobowiązań wobec kredytobiorców w stosunku do których zaangażowanie przekracza – 300%

uznanych kapitałów na dzień 31.12. 2023 r. wykorzystanie limitu wynosiło 23,97%.

- Na dzień 31 grudnia 2023 roku Bank posiada największe zaangażowanie kwotowe w sektor rolniczy i wynosiło ono 48 437 tys. a wykorzystanie limitu 79,90% (limit 300% Tier I), administrację publiczną 6 650 tys. gdzie limit wynosi 100% (wykorzystanie limitu 32,91%), kolejna branża to handel gdzie wartość wykorzystania limitu wynosiła 11,96% (limit 100%). Wykorzystanie pozostałych limitów utrzymało poniżej limitów.

	Sektor gospodarki	Razem w tys.	% obliga kredytowego ogółem
1	Rolnictwo	48437	42,94
2	Przetwórstwo przemysłowe	100	0,09
3	Budownictwo	3739	3,32
4	Handel	2417	2,14
5	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne - hotele	1420	1,26
6	Transport	0	0
7	Administracja publiczna	6650	5,90
8	Usługi	0	0
9	Inne	11115	9,85
10	Osoby prywatne	38912	34,50
		112 790	100,00

- ryzyko koncentracji geograficznej – działalność Powiatowego Banku Spółdzielczego w Opolu Lubelskim ograniczona jest terytorialnie do sąsiednich gmin mieszczących się w granicach powiatu opolskiego. Gminy, na których Bank prowadzi swoją działalność są bardzo podobne pod względem ekonomicznym i strukturalnym, ryzyko koncentracji geograficznej należy uznać za nieistotne.

6.5. Zasady tworzenia rezerw dla poszczególnych kategorii ekspozycji kredytowych.

Bank wyróżnia następujące kategorie ekspozycji kredytowych:

- Ekspozycje kredytowe „normalne” - są to ekspozycje (z wyłączeniem ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych oraz ekspozycji wobec Skarbu Państwa a także pozostałych ekspozycji kredytowych wobec osób fizycznych), których opóźnienie w spłacie kredytu lub odsetek nie przekracza jednego miesiąca a sytuacja ekonomiczno- finansowa kredytobiorcy nie budzi obaw;
- Ekspozycje kredytowe „pod obserwacją” - są to wszystkie ekspozycje (z wył. ekspozycji kredytowych, wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych oraz ekspozycji wobec Skarbu Państwa), których opóźnienie w spłacie kredytu lub odsetek, przekracza jeden miesiąc i nie przekracza 3 miesięcy a sytuacja ekonomiczno- finansowa nie budzi obaw, lub ze względu na inne okoliczności wskazane przez Bank w Rozdziale II niniejszej instrukcji, wymagają szczególnej uwagi;
- Kategoria „Ekspozycji zagrożonych” - są to ekspozycje zaklasyfikowane do ekspozycji poniżej standardu, do ekspozycji wątpliwych lub ekspozycji straconych, z wyłączeniem ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych oraz ekspozycji wobec Skarbu Państwa. Ekspozycje te występują w formie „ekspozycji poniżej standardu”, „ekspozycji wątpliwych” i „ekspozycji straconych”;
- Kategoria „Ekspozycji kredytowych poniżej standardu” - są to ekspozycje obejmujące:

- a) ekspozycje, w przypadku których opóźnienie w spłacie kredytu lub odsetek przekracza 3 miesiące i nie dłużej niż sześć miesięcy,
- b) ekspozycje względem dłużników, których sytuacja ekonomiczno- finansowa może stanowić zagrożenie terminowej spłaty ekspozycji;
- Kategoria „Ekspozycji kredytowych wątpliwych” - są to ekspozycje obejmujące:
  - a) ekspozycje, w przypadku których opóźnienie w spłacie kredytu lub odsetek wynosi powyżej sześciu miesięcy i nie przekracza dwunastu miesięcy,
  - b) ekspozycje względem dłużników, których sytuacja ekonomiczno- finansowa uległa znacznemu pogorszeniu, a zwłaszcza gdy ponoszone straty w sposób istotny naruszają ich kapitały (aktywa netto);
- Kategoria „Ekspozycji kredytowych straconych” - są to ekspozycje obejmujące:
  - a) ekspozycje, w przypadku których opóźnienie w spłacie kredytu lub odsetek przekracza dwanaście miesięcy,
  - b) ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa pogorszyła się w sposób nieodwracalny uniemożliwiający spłacanie długów,
  - c) ekspozycje względem dłużników w stosunku, do których ogłoszono upadłość lub w stosunku, do których nastąpiło otwarcie likwidacji, z wyjątkiem, gdy następuje ona na podstawie przepisów o komercjalizacji prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych,
  - d) ekspozycje względem dłużników, przeciwko którym Bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego,
  - e) ekspozycje kredytowe kwestionowane przez dłużników na drodze postępowania sądowego,
  - f) ekspozycje względem dłużników, których miejsce pobytu jest nieznane i których majątek nie został ujawniony,

Powiatowy Bank Spółdzielczy w Opolu Lubelskim tworzy rezerwy celowe w odniesieniu do ekspozycji kredytowych, zaklasyfikowanych do:

- kategorii „normalne”, w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych,
- kategorii „pod obserwacją”,
- grupy „zagrożone”, w tym do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe”, „stracone”.

Rezerwy celowe tworzy się na należności lub zobowiązania bilansowe, obejmujące jedynie należności główne tj. kredyt (kapitał), z wyłączeniem odsetek także skapitalizowanych. Podstawą tworzenia rezerw celowych, jest kwota niespłaconej części ekspozycji.

Ustala się następujące wielkości tworzonych rezerw na ekspozycje:

- 1) w zakresie ekspozycji kredytowych, wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych zaklasyfikowanych do kategorii „normalne” tworzy się w wysokości, co najmniej wymagalnego poziomu rezerw, stanowiącego - 1,5% ich podstawy;
- 2) w zakresie ekspozycji kredytowych zakwalifikowanych do kategorii „pod obserwacją” tworzy się rezerwę na podstawie indywidualnej oceny ryzyka, obciążającego daną ekspozycję jednak w wysokości, co najmniej - 1,5% ich podstawy;
- 3) w zakresie ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do „grupy zagrożonych”, tworzy się rezerwę na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednak w wysokości, co najmniej:
  - 30% - w przypadku kategorii „poniżej standardu”,
  - 50% - w przypadku kategorii „wątpliwe”,
  - 100% - w przypadku kategorii „stracone”.
- 4) Podstawę tworzenia rezerw celowych, stanowi wartość bilansowa ekspozycji kredytowych bez uwzględnienia utworzonych rezerw celowych, ale z uwzględnieniem przewidywanej, w związku z restrukturyzacją zadłużenia, kwoty

umorzenia części ekspozycji kredytowej.

5) Dopuszcza się tworzenie rezerw na inne aktywa i zobowiązania pozabilansowe, które mogą być zagrożeniem dla bezpieczeństwa depozytów gromadzonych w Banku. Decyzję w tym zakresie podejmuje Zarząd Banku na wniosek Głównego Księgowego dokonującego klasyfikacji ekspozycji kredytowych.

6) Obowiązek tworzenia rezerw nie dotyczy ekspozycji kredytowych, stanowiących udzielone zobowiązania pozabilansowe, które zgodnie z postanowieniami umów:

- a) gwarantują bankowi swobodę w podjęciu decyzji o uruchomieniu środków w ramach zobowiązania, lub
- b) uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od terminowej obsługi już wykorzystanej części i niebudzącej obaw sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, gdy wymagane jest stosowanie tego kryterium, lub
- c) uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od złożenia zabezpieczeń, umożliwiających pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych o kwotę odpowiadającą uruchomianym środkom lub klasyfikowanie ekspozycji kredytowej do kategorii „normalne”.

Rezerwy celowe tworzy się w ciężar kosztów.

Stan kredytów według klas ryzyka i rezerw celowych w 2023 roku.

Kategorie należności Grupa kredytów zagrożonych i pod obserwacją	Stan na 31. 12. 2023r.	Rezerwa
Kredyty od rolników indywidualnych	817 088,98	467 406,66
<i>Należności pod obserwacją</i>	<i>271 762,00</i>	<i>4 076,43</i>
Należności poniżej standardu	3 000,00	900,00
Należności wątpliwe	159 793,50	79 896,75
Należności stracone	382 533,48	382 533,48
Kredyty udzielone przedsiębiorcom prywatnym spółkom i spółdzielniom	4 230 426,76	1 476 438,65
<i>Należności pod obserwacją</i>	<i>2 795 927,01</i>	<i>41 938,90</i>
Należności poniżej standardu	0,00	0,00
Należności wątpliwe	0,00	0,00
Należności stracone	1 434 499,75	1 434 499,75
Kredyty osób prywatnych	1 295 156,46	407 843,71
<i>Należności pod obserwacją</i>	<i>830 439,75</i>	<i>12 456,60</i>
Należności poniżej standardu	0,00	0,00
Należności wątpliwe	138 658,00	69 329,00
Należności stracone	326 058,71	326 058,71
Kredyty mieszkaniowe	1 976 798,82	1 198 249,54
<i>Należności pod obserwacją</i>	<i>220 000,00</i>	<i>3 300,00</i>
Należności poniżej standardu	0,00	0,00
Należności wątpliwe	1 123 698,56	561 849,28
Należności stracone	633 100,26	633 100,26
<i>Razem pod obserwacją:</i>	<i>4 118 128,76</i>	<i>61 771,93</i>
Razem zagrożone:	4 201 342,26	3 488 167,23

6.6. Zasady pomniejszania wielkości tworzonych rezerw, w wyniku zastosowania szczególnych form zabezpieczenia.

Podstawę tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi, zakwalifikowanymi do kategorii „pod obserwacją” lub grupy „zagrożone” można pomniejszyć o wartość zabezpieczeń umożliwiających prezentację ekspozycji kredytowej.

6.7. Ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Celem zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w Banku jest zapewnienie stałego monitorowania całego portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie. Mechanizmy zarządzania ryzykiem portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie powinny zapewnić bezpieczną działalność Banku poprzez stały monitoring: poziomu zaangażowania Banku w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie, struktury aktywów i pasywów długoterminowych, zgodnie z „Instrukcją zarządzania ryzykiem płynności”, wpływu gwałtownych zmian wysokości stóp procentowych na ryzyko kredytowe, wpływu zmian cen na rynku nieruchomości oraz ich wpływu na ryzyko kredytowe w Banku, realizacji polityki w zakresie przyjmowania zabezpieczeń, wskaźnika jakości w grupie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Profil ryzyka w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie określany jest na podstawie udziału wartości bilansowej ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w kredytach ogółem oraz udziału wartości bilansowej ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w sumie bilansowej.

Bank uznaje za nieznaczne zaangażowanie w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie, jeżeli nie przekraczają udziału 10% w sumie bilansowej.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w finansowaniu rynku nieruchomości mieszkalnej w sumie bilansowej wyniósł 19,32%, ponieważ wartość ta przekracza wyznaczony limit oznacza to, że Bank musi uznać profil ryzyka za istotne.

7. Ryzyko płynności.

Ryzyko płynności jest to ryzyko możliwości i zagrożenia utraty zdolności do terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych i pozabilansowych w terminie ich wymagalności bez ponoszenia nieakceptowalnych strat.

W celu wyliczenia wewnętrznego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka płynności Bank dokonuje analizy poprzez test warunków skrajnych, czyli analizę sytuacji szokowej, która zakłada nagły spadek bazy depozytowej o 20%, przy jednoczesnym założeniu konieczności utrzymania wskaźnika aktywów płynnych w aktywach ogółem na poziomie minimum 20%.

Bazę depozytową, w badanym okresie, cechowała stabilność i umiarkowana koncentracja. Bank ma dostęp do wystarczającej ilości źródeł finansowania na warunkach rynkowych, co umożliwia mu realizację potrzeb w zakresie płynności bez ponoszenia wysokich kosztów. Osad oszacowany na podstawie aktualnej wartości dla linii trendu depozytów sektora niefinansowego uzyskany z danych dziennych w okresie 12 miesięcy pomniejszony o wielkość średnio-dużych depozytów z tego samego okresu oraz dwukrotne odchylenie od linii trendu. W analizowanym okresie ukształtował się na poziomie 157 257 tys. zł.

Głównym źródłem finansowania działalności Banku były depozyty sektora niefinansowego, których udział w sumie bilansowej na dzień 31.12.2023 r. wynosił 78,21%. Depozyty stabilne oszacowane w oparciu metodę odchyłeń standardowych dla poszczególnych kategorii depozytów z okresu 12 miesięcy stanowiły 74,24%.

Wskaźnik wynikający z ryzyka opcji klienta nie został przekroczony. Zrywalność lokat terminowych wynosiła 0,79% ogólnej wielkości depozytów terminowych i mieściła się w dopuszczalnym 5% limicie.

Udział aktywów płynnych (środki na rachunku bieżącym, lokaty międzybankowe, papiery wartościowe) w sumie bilansowej wynosiły 53,49% (wykorzystanie limitu 66,86%).

Wskaźnik depozyty stabilne/ depozyty ogółem wynosił 67,54% przy ustalonym minimum 40%.

Wielkość obligacji kredytowej powinna kształtować się w granicach 80% ogółu środków Banku, przy czym pozostałe środki będą lokowane dla bezpieczeństwa na rynku międzybankowym. Wykonanie na dzień 31.12.2023 roku wynosiło 48,41% natomiast wykorzystanie limitu 60,51%.

Łączny udział depozytów dużych pow. 0,5% wartości bazy depozytowej dla osób fizycznych, pow. 1% bazy depozytowej dla pozostałych podmiotów w bazie depozytowej wynosił na koniec miesiąca 9,54% i nie przekraczał limitu 25%.

Wskaźnik otwarte linie kredytowe (pozycje pozabilansowe)/obligacje kredytowe wynosił 3,54% (limit 25%).

Minimalny wskaźnik LCR wynosi 100% natomiast w banku na dzień analizy wynosił 6,11 (611%) i jest wyższy niż wskaźnik skonsolidowany Zrzeszenia BPS który na dzień 31.12.2023 r. wynosił 3,26%.

Proces zarządzania ryzykiem płynności polega na bieżącym zarządzaniu aktywami i pasywami w celu uwzględnienia przewidzianych i nie przewidzianych zmian w przepływie środków finansowych a także na zarządzaniu długofalowym, strukturalnym, które determinuje płynność w przyszłości.

Podstawowym celem w zakresie zarządzania płynnością w Powiatowym Banku Spółdzielczym w Opolu Lubelskim jest:

- możliwość regulowania zobowiązań płatniczych,
- zapewnienie terminowej wypłaty środków deponentom,
- wywiązywanie się z przyjętych zobowiązań kredytowych,
- pełne wykonywanie innych zobowiązań.

8. Ryzyko stopy procentowej.

Ryzyko stopy procentowej jest to ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku (głównie wyniku odsetkowego) oraz posiadanych funduszy na niekorzystny wpływ zmian niezależnych od Banku stóp procentowych. Ryzyko stopy procentowej wynika z tytułu ryzyka przeszacowania, ryzyka bazowego, ryzyka opcji klienta i ryzyka krzywej dochodowości;

- ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania jest to ryzyko niedopasowania zmiany oprocentowania aktywów odsetkowych i pasywów odsetkowych, z uwzględnieniem pozycji pozabilansowych,
- ryzyko bazowe jest to ryzyko wynikające z niedoskonałego powiązania (korelacji) stawek bazowych (rynkowych i podstawowych NBP) w oparciu o które wyznaczane jest oprocentowanie produktów generujących przychody i koszty odsetkowe, w przypadku, gdy ich przeszacowanie następuje w tych samych okresach,
- ryzyko opcji klienta - analiza ryzyka opcji klienta obejmuje ocenę zrywalności depozytów oraz ocenę stopnia spłacania przed terminem kredytów. W grudniu 2023 roku wskaźnik zrywalności depozytów wynosił 0,79% (limit 5%), a wcześniejsza spłata kredytów występuje sporadycznie, wskaźniki utrzymywały się nadal na bardzo niskim poziomie, dlatego też ryzyko to należy uznać za *ryzyko nieistotne*,
- W Banku dominuje ryzyko bazowe, którego poziom oceniono jako umiarkowany. Związane jest przede wszystkim z

aktywami. Od referencyjnych stóp rynkowych uzależnionych było 81,62% sumy bilansowej. Aktywa zależne: od stawki WIBID wynosiły – 10,20% sumy bilansowej, od redyskonta weksli –1,10%, od WIBOR – 31,55%, od bonów NBP- 38,77%.

Uzależnienie 86,02% pasywów wrażliwych i 14,37% aktywów wrażliwych od stopy Banku pozwala na niwelowanie negatywnego wpływu zmian stóp rynkowych na wynik odsetkowy.

Ryzyko przeszacowania kształtowało się na niskim poziomie. Na 31.12.2023 r. Bank posiada dodatnią lukę skumulowaną do 1 roku. Aktywa o zmiennych stopach wynosiły 51,81% sumy bilansowej. Na stałą stopę było 44,35% aktywów.

Pasywa oparte o zmienną stopę procentową stanowiły 85,99% sumy bilansowej, natomiast o stałej stopie 0,04%. Taka struktura bilansu powoduje, że w przedziale do 1 miesiąca przeszacowaniu mogło ulec 59,98% aktywów i 86,02% pasywów.

Zestawienie aktywów i pasywów oprocentowanych wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

Aktywa	Kwota	Średnie oprocentowanie
Aktywa zależne od redyskonta weksli	2977,00	8,76
Aktywa zależne od stawki WIBID	27615,00	5,55
Aktywa zależne od stawki WIBOR	85460,00	9,95
Aktywa zależne od rentowności bonów	105000,00	5,73
Aktywa zależne od stopy Banku	38930,00	8,80
Aktywa zależne od dec.BPS	443,00	0,00
RAZEM AKTYWA	260425,00	7,58

Pasywa	Kwota	Średnie oprocentowanie
Pasywa zależne od redyskonta weksli NBP	0,00	0,00
Pasywa zależne od stawki WIBID	0	
Pasywa zależne od stopy Banku	232980	1,55
RAZEM PASYWA	232980,00	1,55

W Banku marża odsetkowa wynosiła 6,23% i ukształtowała się na poziomie wyższym niż marża graniczna 2,22% rozpiętość między marżą odsetkową a marżą graniczną wynosiła 4,01% (im wyższa rozpiętość pomiędzy marżą odsetkową a graniczną, tym wyższy wynik brutto Banku).

Wielkość marży granicznej 31.12.2023 r.

Przychody z tytułu odsetek	17173
Koszty odsetek	2999
Wynik z tytułu odsetek	14174
Składowe marży granicznej	
Wynik z tytułu prowizji	828
Pozostałe wyniki z działalności bankowej	
przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych	

wynik operacji finansowych	
wynik z pozycji wymiany	
Pozostałe przychody operacyjne	19
Pozostałe koszty operacyjne	77
Koszty działania i amortyzacja	4532
wynagrodzenia	2800
narzuty na wynagrodzenia	508
pozostałe	1144
amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialne i trwałe	157
Różnica wartości rezerw	1300
Zyski nadzwyczajne	
Straty nadzwyczajne	
Wynik końcowy(koszty do pokrycia wynikiem z odsetek)	5062
Aktywa oprocentowane (średnie w okresie)	227607
Marża graniczna (wynik końcowy / aktywa oprocentowane)	2,22%
Wynik z tytułu odsetek	14174
Marża odsetkowa (wykonanie)	6,23%
Rozpiętość pomiędzy marżą odsetkową a marżą graniczną)	4,00%
Limit rozpiętości pomiędzy marżą odsetkową i marżą graniczną min.	0,28%

W przypadku zmian stóp procentowych o 35 punktów bazowych obniżka średniego oprocentowania aktywów dochodowych i pasywów kosztowych wynik odsetkowy uległby zmianie o 19,94% planowanego wyniku odsetkowego na koniec br. oraz 13,20% funduszy własnych Banku.

Przy założeniu prognozy skrajnej obniżka średniego oprocentowania aktywów dochodowych o 100 punktów bazowych jak i obniżka średniego oprocentowania pasywów – spowodowałaby zmianę planowanego wyniku odsetkowego o -0,61% oraz -0,41% funduszy własnych.

Kolejny scenariusz - analiza ryzyka z tytułu niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami w przedziałach przeszacowania, zmiana wyniku odsetkowego w skali 12 miesięcy przy zmianie stopy procentowej o 2 pp spowodowałoby zmniejszenie wyniku odsetkowego o -1,23% oraz zmniejszenie -0,81% funduszy własnych.

W zakresie zmiany wartości ekonomicznej EVE ramach testów warunków skrajnych Bank przeprowadza standardowy test wartości odstających obejmuje 6 scenariuszy szokowych:

- 1) równoległy wzrost stóp procentowych;
- 2) równoległy spadek stóp procentowych;
- 3) szok gwałtowny (spadek stóp krótkoterminowych i wzrost stóp długoterminowych);
- 4) szok umiarkowany (wzrost stóp krótkoterminowych i spadek stóp długoterminowych);
- 5) wzrost stóp krótkoterminowych;
- 6) spadek stóp krótkoterminowych.

Bank raz na kwartał przeprowadza testy szokowe w bieżącym zarządzaniu:

- w wyniku równoległego wzrostu i spadku +/- 200 punktów bazowych na wartość ekonomiczną kapitału Bank na dzień analizy uzyskał 1,85% przy limicie 15% przy stopniu wykorzystania limitu 12,33%.

- w wyniku kolejnego testu scenariuszy szokowych zmian stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału w ramach testów wartości odstających Bank uzyskał 2,74% przy limicie 20% (stopień wykorzystania limitu 13,70%)

Biorąc pod uwagę powyższe na dzień analizy nie był przekroczeń limitów w Banku.

W Banku zarządzanie ryzykiem stopy procentowej polega na zredukowaniu negatywnego wpływu zmiany rynkowej stopy procentowej na sytuację finansową. Pomiar i kontrola ryzyka stopy procentowej dokonywane jest poprzez:

- zarządzanie luką,
- zarządzanie marżą odsetkową (Bank stosuje zmienne stopy procentowe w kredytach i depozytach jak i stałe oprocentowanie),
- przeprowadzanie testów warunków skrajnych.

Na przestrzeni 2023 r. Rada Polityki Pieniężnej dwukrotnie obniżyła stopy procentowe, mimo to utrzymywały się one nadal na wysokim poziomie. Stopa referencyjna w wysokości 5,75% obowiązuje aktualnie. Wpływ na zaistniałe zmiany miała inflacja i postępujący wzrost cen. Korelacja stóp procentowych ustanowiona przez Bank między kosztowymi pasywami a dochodowymi aktywami musi zatem być w taki sposób kształtowana przez Zarząd Banku aby zaplanowany wynik finansowy był realny i przez Bank osiągnięty.

Ograniczając ryzyko stopy procentowej w Banku należy zwiększać udział portfela kredytów z oprocentowaniem zmiennym ustalonym decyzjami Zarządu. Pozwoli to w sposób bardziej elastyczny sterować okresami przeszacowania oraz poziomem zmian oprocentowania kredytów oraz położyć większy nacisk na zmianę struktury depozytów.

9. Ryzyko operacyjne (art.446 Rozporządzenia).

Zatwierdzony przez Zarząd i Radę Nadzorczą akceptowalny poziom ryzyka (apetyt na ryzyko - utrzymanie poziomu łącznej rocznej straty operacyjnej brutto w wysokości nie przekraczającej 50% wymogu kapitałowego (wskaźnika bazowego) na ryzyko operacyjne jak i wartości progowe sum strat brutto, tj. limity dla poszczególnych klas zdarzeń nie zostały naruszone.

Rejestr zdarzeń ryzyka operacyjnego prowadzony jest w 7 kategoriach:

1. Oszustwa wewnętrzne,
2. Oszustwa zewnętrzne,
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwa w miejscu pracy,
4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne,
5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi,
6. Zakłócenia działalności banków i awarie systemów,
7. Wykonanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami operacyjnymi.

Ryzyko operacyjne to prawdopodobieństwo wystąpienia straty wynikającej z niewłaściwych wewnętrznych procesów, ludzi, systemów lub zdarzeń zewnętrznych. Bank ogranicza ryzyko operacyjne poprzez nie angażowanie się w nowe rodzaje działalności, nie wchodzenie na nowe, nie znane mu rynki. Bank ogranicza ryzyko operacyjne poprzez:

- posiadanie zapasowego zasilania w energię (agregat prądotwórczy, UPS),
- zabezpieczenia majątkowe (ochrona obiektów, monitoring, ochrona transportów wartości majątkowych,

ubezpieczenia majątku),

- zabezpieczenie systemów operacyjnych (ograniczenie dostępu do systemu poprzez hasła, stały serwis informatyczny),
- zabezpieczenie danych osobowych,
- szkolenia pracowników.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego liczony metodą podstawowego wskaźnika BIA (15%)- z średniego wyniku z działalności bankowej z 3 lat powiększonego o pozostałe przychody operacyjne - na dzień 31.12.2023 r. wymóg wynosi 1 165 tysięcy złotych.

Dodatkowy wymóg kapitałowy będzie tworzony, jeżeli roczne straty z tytułu ryzyka operacyjnego przekroczą 1 164 948 zł. (wymóg obliczony wg wskaźnika BIA). Na dzień 31 grudnia 2023 roku zewidencjonowane straty jak i szacowane straty z tytułu ryzyka operacyjnego wyniosły 8 088,28 zł. co stanowi 1,39% ustalonego limitu na 2023 rok (50% wymogu na ryzyko operacyjne).

Podział strat brutto w przeciągu 4 kw. 2023 r na rodzaj i kategorii przedstawia tabela poniżej.

Rodzaj zdarzenia	definicja	Kategoria zdarzenia w ramach rodzaju	Przykłady zdarzeń operacyjnych
Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	Straty powstałe na skutek zakłóceń działalności banku lub awarii systemów	Systemy, bankomaty	
8 088,28 zł	8 088,28 zł	2927,15 zł	Wymiana klawiatury (BBPK - 1 zdarzenie)
		1730,61 zł	Naprawa czytnika kart (BPCCK- 1 zdarzenie)
		3430,52	Błąd pracy bankomatu (BPB- 4 zdarzenia)
	Razem:	8 088,28 zł	

Bank by zapewnić ciągłość działania podejmuje czynności naprawcze, zakupuje, wymienia bądź naprawia wadliwy sprzęt, monitoruje sieć komputerową i zapobiega przerwom w dopływie energii.

Jeżeli roczne straty przekroczą wskaźnik BIA, różnicę należy pokryć 8% funduszy własnych. Na dzień 31.12.2023 roku Bank uznaje poziom ryzyka operacyjnego za niski.

10. Ryzyko wyniku finansowego.

Bank w ocenie istotności ryzyka wyniku finansowego dla potrzeb wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego, dokonuje analizy wielkości planowanego wyniku finansowego na dany rok według planu finansowego zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą, a wielkością zrealizowaną na datę analizy.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku wynik brutto Banku wyniósł 9 062 185,70 zł. natomiast netto 7 160 322,70 zł.

11. Ryzyko kapitałowe.

Ryzyko kapitałowe mierzone jest wskaźnikiem udziału funduszu udziałowego w funduszach ogółem. Na przestrzeni 2023 roku wskaźnik ten nie przewyższał 30%, dlatego też ryzyko to można uznać za nieistotne.

Ryzyko kapitałowe należy uznać za istotne również wtedy, jeżeli suma pakietów „dużych” udziałów (powyżej 5% funduszu udziałowego) jest większa niż 30% funduszu udziałowego, w banku na dzień 31 grudnia 2023 roku brak klientów posiadających „duże” udziały, stąd i ryzyko *należy uznać za nieistotne*.

Ryzyko kapitałowe, to również ryzyko wynikające z wielkości posiadanych funduszy własnych w relacji do minimalnych wymogów kapitałowych wynikających z art.32.2 ustawy Prawo bankowe, (1.000.000 Euro dla banku spółdzielczego), ryzyko to *należy uznać za nieistotne*, ponieważ bank posiada 1.000.000 Euro funduszy własnych.

12. Ryzyko cyklu gospodarczego.

Ryzyko cyklu gospodarczego oceniane jest wskaźnikiem ryzyka kredytowego, liczonego jako udział procentowy kredytów zagrożonych w obligu kredytowym, wyliczonych na koniec ostatnich 5 lat kalendarzowych poprzedzających datę analizy – gdy różnica pomiędzy wskaźnikiem na dzień analizy a dowolnym innym wskaźnikiem wyniesie więcej niż 7% to należy utworzyć wymóg kapitałowy na ryzyko cyklu gospodarczego.

Ponieważ różnica ta na przestrzeni 2023 roku nie przekraczała 7%, ryzyko to Bank uznaje za nieistotne.

13. Ryzyko braku zgodności.

Ryzyko braku zgodności jest to ryzyko rozumiane jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania. Celem bezpośrednim zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczenie strat finansowych i niefinansowych, spowodowanych brakiem zgodności przepisów wewnętrznych Banku z regulacjami zewnętrznymi, nieprzestrzeganiem wewnętrznych regulacji bankowych oraz standardów postępowania przyjętych przez Bank. Celem pośrednim jest ograniczanie występowania ryzyka prawnego oraz ryzyka operacyjnego, stanowiących podstawę występowania ryzyka braku zgodności, a także budowanie korzystnego wizerunku Banku jako instytucji przestrzegającej przepisów i przyjętych standardów postępowania.

Wyznaczenie profilu ryzyka braku zgodności Banku opiera się na analizie danych dotyczących strat finansowych oraz niefinansowych z tytułu ryzyka braku zgodności. Profil ryzyka braku zgodności Banku wyznaczany jest w oparciu o dane dotyczące następujących grup kosztów, ponoszonych przez Bank: odsetki karne, zapłacone kary umowne, zapłacone odszkodowania, koszty windykacji, spowodowane nieprzestrzeganiem przepisów wewnętrznych i zewnętrznych Banku, koszty procesów i pozwów sądowych wynikających z nieprzestrzegania regulacji prawnych i zachowań nieetycznych. Jeżeli koszty Banku z tytułu ryzyka braku zgodności, tj. koszty wynikające z nieprzestrzegania wewnętrznych lub zewnętrznych

przepisów prawa przekroczyć 2% kosztów ogółem Banku, wówczas ryzyko braku zgodności w Banku należy uznać za istotne. Na dzień 31 grudnia 2023 roku Bank nie poniósł strat finansowych z tytułu ryzyka braku zgodności i należy uznać to ryzyko za nieistotne i poddać je kolejnej analizie za pół roku.

14. Ryzyko strategiczne.

Przy badaniu istotności ryzyka strategicznego, Bank przeprowadza ocenę skali i specyfiki prowadzonej działalności bankowej w okresie poprzednich 6 miesięcy i planowanych w tym zakresie zmian na okres następujących 12 miesięcy, poprzez udzielenie odpowiedzi na poniższe pytania:

-czy Bank prowadzi i zamierza prowadzić tylko tradycyjną działalność bankową? – TAK,

-czy Bank nie angażował się lub nie zamierza angażować się w instrumenty finansowe o podwyższonym ryzyku (instrumenty pochodne, derywaty kredytowe, akcje, jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych etc.) w skali powyżej 5% sumy bilansowej? – TAK,

-czy Bank planuje trwałe funkcjonowanie w strukturze Zrzeszenia banków spółdzielczych? – TAK.

Ponieważ Bank udzielił wszystkich odpowiedzi pozytywnych, dlatego ryzyko strategiczne należy uznać za nieistotne.

Jeżeli na którekolwiek z powyższych pytań Bank udzieliłby odpowiedzi negatywnej „NIE”, wówczas należałoby uznać, że ryzyko strategiczne jest ryzykiem istotnym w warunkach jego funkcjonowania i wyznaczyć wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka. Na dzień 31.12.2023 roku Bank uznaje ryzyko strategiczne za nieistotne.

15. Ryzyko utraty reputacji.

Przy badaniu istotności ryzyka utraty reputacji Bank przeprowadza analizę zdarzeń przeszłych z okresu 12 miesięcy poprzedzających datę analizy, związanych z Bankiem oraz sektorem bankowym, poprzez udzielenie odpowiedzi na poniższe pytania:

-czy występowały przypadki negatywnej kampanii medialnej (prasa, radio, telewizja, Internet)? - NIE,

-czy w Banku występował istotny wzrost skarg i zażaleń klientów na jakość świadczonych usług? - NIE,

-czy działalność innego banku (szczególnie spółdzielczego) mogła wpłynąć negatywnie na postrzeganie Banku na lokalnym rynku usług bankowych? - NIE,

-czy w Banku wystąpiły zdarzenia, mogące wpłynąć na negatywne postrzeganie jego wizerunku przez klientów? - NIE,

-czy w skali całego systemu bankowego obserwowany jest spadek zaufania do banków wyrażający się głównie w postaci spadku bazy depozytowej? – NIE.

Ponieważ na wszystkie pytania padły odpowiedzi negatywne, ryzyko utraty reputacji należy uznać za nieistotne.

Jeżeli na którekolwiek z powyższych pytań Bank udzieliłby odpowiedzi pozytywnej („TAK”), należy zbadać skalę odpływu środków depozytowych w analizowanym okresie, w którym, w ocenie Banku, wystąpiły negatywne zjawiska i wyznaczyć wysokość wewnętrznego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka utraty reputacji. Na dzień 31.12.2023 r. roku Bank uznaje ryzyko utraty reputacji za nieistotne.

16. Ryzyko modeli.

Przy badaniu istotności ryzyka modeli Bank przeprowadza analizę, poprzez udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

-czy Bank stosuje do oceny zdolności kredytowej klientów jako zasadniczy element decyzyjny metody scoringowe? - NIE,
-czy w ocenie Banku systemy informatyczne dotyczące oceny (analiz) poszczególnych ryzyk bankowych nie są wystarczające na aktualnym poziomie rozwoju skali działalności bankowej? - NIE,
-czy w Banku systemy informatyczne dotyczące oceny (analiz) poszczególnych ryzyk bankowych wymagają bezwzględnej zgody, wynikającej z praw autorskich, dostawcy/ twórcy oprogramowania na dokonanie w nim zmian? – NIE,
-czy do wyceny aktywów Bank wykorzystuje zaawansowane modele ich wyceny? – NIE,
-czy instrumenty finansowe wykorzystywane przez Bank wymagają zastosowania zaawansowanych modeli ich wyceny? – NIE.

Ponieważ wszystkie odpowiedzi na powyższe pytania brzmią NIE, dlatego też ryzyko modeli należy uznać za nieistotne. Jeżeli na którekolwiek z powyższych pytań Bank udzieliłby odpowiedzi pozytywnej („TAK”), to ryzyko modeli jest ryzykiem istotnym i wówczas Bank bada skalę wpływu ryzyka modeli na realizację wyniku finansowego Banku.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy tworzony jest w wysokości przewidywanych zmian (obniżenia) wyniku finansowego Banku, o ile jego wartość przekracza 2% funduszy własnych. Na dzień 31.12.2023 roku Bank uznaje ryzyko modeli za nieistotne.

17. Ryzyko rezydualne.

Bank bada istotność ryzyka rezydualnego, jeżeli stosuje metodę wszechstronną redukcji ryzyka kredytowego. Przy badaniu istotności ryzyka rezydualnego Bank ocenia typy przyjętych zabezpieczeń prawnych. O ile Bank stosuje tylko standardowe (typowe) formy zabezpieczeń (poręczenie według prawa cywilnego lub prawa wekslowego oraz przystąpienie do długu, zastaw rejestrowy, przewłaszczenie rzeczy ruchomych, blokada środków pieniężnych, kaucja, cesja wierzytelności, hipoteka na nieruchomościach, gwarancja, ubezpieczenie kredytu) Bank uznaje, że ryzyko rezydualne nie ma charakteru istotnego i nie wyznacza dodatkowego wymogu kapitałowego z tego tytułu. Ryzyko tych form zabezpieczeń jest uwzględniane przy wyznaczaniu wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka koncentracji zabezpieczeń.

18. Ryzyko transferowe.

Przy badaniu istotności ryzyka transferowego Bank ocenia skalę transferów zagranicznych przeprowadzanych w Banku (transferów własnych i klientowskich). Ryzyko transferowe jest to niemożność wypełniania przez dłużników Banku zobowiązań wobec Banku z powodu działań rządowych (w szczególności rządów krajów trzecich), w praktyce ryzyko to dotyczy ograniczeń w możliwości dokonywania pieniężnych transferów zagranicznych. Ponieważ Bank nie prowadzi rozliczeń zagranicznych z krajami trzecimi ryzyko to należy uznać za nieistotne.

19. Informacja w zakresie zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących kierownicze stanowiska w Banku.

Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze - art. 450 Rozporządzenia Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze określa zasady ustalania, wypłacania i monitorowania zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Powiatowym Banku Spółdzielczym w Opolu Lubelskim.

Podlega ona zatwierdzeniu i weryfikacji przez Radę Nadzorczą Banku. Jej realizacja podlega raz w roku ocenie w ramach kontroli wewnętrznej. Podlega również ujawnieniu w ramach Filaru III NUK. Do stanowisk istotnych o których

mowa w §24 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów oraz w uchwale 604/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Powiatowy Banku Spółdzielczym w Opolu Lubelskim zalicza:

- 1) Członków Rady Nadzorczej,
- 2) Prezesa Zarządu Banku,
- 3) Członków Zarządu.

Wysokość wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej ustala Zgromadzenie Przedstawicieli. Członkowie Rady Nadzorczej otrzymują tylko stałe składniki wynagrodzenia. Prezesowi i Członkom Zarządu mogą być przyznane premie uznaniowe (przyznawane i wypłacane w okresach kwartalnych), której wysokość określa Rada Nadzorcza (dla członków Zarządu) lub Zarząd (pozostali pracownicy), biorąc pod uwagę nakład pracy oraz sytuację ekonomiczną Banku.

W 2023 roku wynagrodzenie zmienne osób zajmujących stanowiska kierownicze w rozumieniu Prezes i członkowie Zarządu wynosiło 50 730 zł i stanowiło 0,56% wyniku brutto Banku.

Ocena efektów pracy dokonywana jest po zakończeniu roku i obejmuje 3 lata, tj. rok miniony oraz dwa poprzednie lata. Oceny efektów pracy zarządu dokonuje Rada Nadzorcza.

Stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia nie może przekraczać 100% w odniesieniu do każdej osoby wymienionej w § 5 Polityki wynagrodzeń Powiatowego Banku Spółdzielczego w Opolu Lubelskim, z zastrzeżeniem § 25 ust. 2 pkt. 4 lit b Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów.

W związku z przyjętą Procedurą dokonywania ocen odpowiedniości Zarządu Banku Spółdzielczego w Opolu Lubelskim Rada Nadzorcza Banku dokonuje oceny poszczególnych członków Zarządu, kandydatów na członków Zarządu oraz Zarządu jako organu kolegialnego. Na ocenę indywidualną składa się ocena kwalifikacji i reputacji. Ocena kolegialna Zarządu, działającego jako organ, obejmuje ocenę ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem oraz ocenę reputacji Banku, jako pochodnej działań członków Zarządu. Za rok 2023 Rada Nadzorcza oceni Zarząd i poszczególnych jego członków. Ogólne Zasady Polityki dotyczące wdrożenia polityki zmiennych składników wynagrodzeń oraz jej realizacji, podlega raz w roku ocenie w ramach dokonywanych przeglądów procedur, a raport z tego przeglądu przedstawiany jest Radzie Nadzorczej. Rada Nadzorcza opiniuje i monitoruje wynagrodzenie zmienne osób zajmujących stanowiska kierownicze biorąc pod uwagę zarządzanie ryzykiem oraz zachowaniem zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi. Stanowisko w tym zakresie Rada Nadzorcza zajmuje po otrzymaniu raportu.

Bank Spółdzielczy w Opolu Lubelskim podejmuje działania zmierzające do poprawy jakości zarządzania ryzykami i podnoszenia efektywności działalności Banku przy zachowaniu bezpieczeństwa jego działania. Prawidłowy i skuteczny proces zarządzania ryzykami i adekwatnością kapitałową pozwoli Bankowi na dynamiczny i bezpieczny rozwój.

Rada Nadzorcza informuje o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe, posiadaniu przez nich wiedzy, umiejętności i doświadczenia odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków oraz dawania rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków.